

A l'ànima del meu germà gran, Ricard Salvat

El Hassane Nefali

MARROC

Traducció de Joëlle Essioux

Al 2003, jo era el director del Festival Internacional de Rabat, important manifestació cultural i artística, que té lloc a la capital del regne del Marroc i que agrupa artistes dels cinc continents, en les especialitats de música, teatre, cinema, literatura i arts plàstiques. En aquesta ocasió s'havia convidat un grup teatral de la ciutat de Segòvia, dirigit per un home de teatre àrab, de Síria, anomenat Nimr Salamon; aquest fet, em va donar l'ocasió de conèixer un director d'escena, universitari, investigador català de la ciutat de Tortosa. Es tractava del nostre enyorat Ricard

Salvat, que Déu aculli la seva ànima...

La nostra primera trobada va tenir lloc a Rabat. No érem de la mateixa generació, però vam connectar fàcilment des del primer moment gràcies al seu esperit jove i obert.

Vaig decidir, immediatament, organitzar per a ell una taula rodona amb homes del món del teatre marroquí, per debatre qüestions com la creació teatral entre els dos països i per manera que en Ricard es pogués fer una idea del que era el nostre teatre, part integrant del teatre àrab, per al qual tenia molt d'interès.

Després de la seva estada a Rabat, del seu contacte amb el teatre àrab a través del Festival de Rabat, després d'una llarga conversa i de contactes amb homes de teatre àrabs —com Mohammed El Aouni, de Tunísia—, el nostre amic va tornar cap a Tortosa amb l'ambició i la voluntat de fer alguna cosa en pro d'un intercanvi entre la seva cultura, la nostra i la d'altres països mitjançant el teatre.

M'hi vaig lliurar en cor i ànima, per poder ajudar i recolzar el nostre amic a fer realitat aquest somni que, per a nosaltres, era una oportunitat de fer conèixer el teatre àrab en general i el teatre marroquí en particular, així com per crear un diàleg amb altres cultures. Al 2004 el Festival Teatral de Tortosa de les tres cultures, EntreCultures, va veure la llum amb la participació de moltes companyies i artistes del món sencer, amb una destacable presència àrab i marroquina en particular.

Com tots els artistes marroquins (Naima Zitan, Samia Akariou, Saadia Ladib, Saadia Azgoun, Noura Skali, Driss Roukh, Houda Rihani, Abdelkebir Rgagna, Said Bay, Abderrahim Maniari, Abdelmoughit Dellahi, Hassan Hammouch i altres que aprofiten l'ocasió per rendir homenatge a Ricard), en la meua primera

visita a aquesta bella ciutat catalana, en el marc de participació al festival, vaig descobrir de prop un gran home que estimava la cultura àrab de manera extraordinària. Em parlava sovint dels orígens de la seva petita ciutat natal, Tortosa, que va ser un dels últims llocs governats pel musulmà Abu Bakr Al-Turtusi. Vaig descobrir, també, el dinamisme i la simpatia de Ricard, el director del festival rodejat d'un sòlid equip de joves catalans i àrabs, animats per la seva bonica filla, Eulàlia, i l'encantadora jordana Tanit.

Al 2005, el vaig convidar de nou al Marroc per assistir al Festival de Teatre Magrebí de Meknes i al Festival de Teatre Escolar de Tànger. Vam sortir cap a Meknes el 24 de maig i l'endemà la meua dona va donar a llum i vaig haver de tornar a Casablanca. Ricard va insistir a acompanyar-me, per saludar la meua dona i conèixer amb mi el nou nat perquè, em va comentar, formava part de la meua família. La seva reacció em va commoure molt, però em va commoure encara més quan va oferir al meu fill Othman un regal preciós (un símbol de l'arquitectura catalana) tot dient-me: «Desitjaria que el vostre fill fos arquitecte». Encara servo aquest record per al meu fill, que ara té 4 anys i mig.

■ Ricard Salvat.
(Arxiu AIET)

El 26 de maig vam sortir cap a Tànger, pel Festival de Teatre Escolar. La càlida acollida que li va ser oferta va impressionar Ricard, com també es va sorprendre del nivell de les obres teatrals presentades pels alumnes de primària i va decidir programar l'obra de la ciutat de Dakhal per al seu Festival.

Vam tornar de nou a Casablanca. Ricard es va instal·lar a casa meua, va viure amb nosaltres les tradicions marroquines, sobretot a casa dels meus sogres, es

va retrobar amb la natura i va tenir llargues converses amb tots els membres de la família per aconseguir molta informació de la cultura marroquina. De tornada a Barcelona, va enviar cartes a tothom.

Només puc dir, finalment, que els catalans han perdut un gran home de la cultura universal i de l'art contemporani, un investigador i un militant del diàleg de les cultures. Quant a nosaltres, els àrabs, hem perdut un amic molt fidel. Que Déu aculli la seva ànima.